



WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, dnia 2 marca 2026 r.

PNIK-I.4131.85.2026

Rada Gminy Kluki

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

§ 3 ust. 2 i § 4 ust. 4 uchwały nr 161/XXIV/2026 Rady Gminy Kluki z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie ustalenia wysokości oraz zasad wypłaty diet radnym Rady Gminy Kluki.

Uzasadnienie

Dnia 11 lutego 2026 r. organ nadzoru wysłał zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie ww. uchwały. Wątpliwości organu nadzoru wzbudziły regulacje zawarte w § 3 ust. 2 i § 4 ust. 4 uchwały.

W wyjaśnieniach z dnia 20 lutego 2026 r. Przewodniczący Rady Gminy Kluki poinformował, że zostaną podjęte działania zmierzające do dostosowania regulacji do obowiązujących przepisów prawa. Projekt uchwały zostanie przygotowany na sesję w miesiącu marcu 2026 r. Z informacji uzyskanych przez organ nadzoru telefonicznie w Biurze Rady Gminy Kluki wynika, że planowany termin sesji to 26 marca 2026 r.

Mając na uwadze powyższe, organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru, a tym samym wyeliminowanie uchwały z obrotu prawnego we wskazanej części.

Organ nadzoru prezentuje w niniejszej sprawie następujący pogląd.

Dieta, uregulowana w art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) jest świadczeniem kompensacyjnym, a nie pracowniczym. Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych, jej istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji (wyrok NSA z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt II OSK 406/14). Delegacja ustawowa z art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym przewiduje upoważnienie dla organu stanowiącego gminy do sprecyzowania reguł, na jakich przysługiwać będzie rekompensata (wyrównanie wydatków i strat) w związku z wykonywaniem mandatu radnego (wyrok WSA w Opolu z dnia 4 sierpnia 2015 r., sygn. akt II SA/Op 252/15). Dieta radnego nie jest wynagrodzeniem, lecz rekompensatą za utracone wynagrodzenie, skoro radny za czas zwolnienia z pracy i wypełnianie obowiązków radnego nie otrzymuje wynagrodzenia. Celem diety jest więc zniwelowanie sytuacji, gdy radny ponosiłby majątkową szkodę z uwagi na pełnienie funkcji społecznej (por. *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. dr Sebastian Gajewski, dr Aleksander Jakubowski, C.H. Beck 2018).

Sprzeczne z tak rozumianą istotą diety są uregulowania zawarte w § 3 ust. 2 i § 4 ust. 4 przedmiotowej uchwały. W judykaturze podkreśla się, że brak zapisu dotyczącego potrąceń w przypadku braku sesji rady w danym miesiącu powoduje utratę kompensacyjnego charakteru diety, a zbliża ją do formy wynagrodzenia za pracę (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 17 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Wa 1230/19). W rezultacie tego rozwiązania radny ma prawo do diety, pomimo że niezwołanie sesji rady czy brak posiedzenia komisji, nie spowodowało u niego jakiegokolwiek uszczuplenia majątku. W tej sytuacji próżno doszukać się argumentów usprawiedliwiających przewidziane w uchwale wyrównanie radnemu strat z budżetu samorządu (wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt III SA/Rz 970/20). Środki uzyskiwane przez radnego w ramach przysługującej mu diety, mają w istocie tylko i wyłącznie minimalizować poniesione koszty wynikające z potrącanego mu wynagrodzenia za pracę na skutek uczestniczenia w aktywności organu stanowiąco-kontrolnego; np. udział w sesji rady czy w posiedzeniach komisji stałych lub doraźnych tego organu (wyrok WSA w Opolu z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt II SA/Op 301/20). Również w piśmiennictwie podkreśla się, że przepisy ustawy o samorządzie gminnym nie regulują wprost tego, za co radnemu przysługuje dieta. Nie ulega natomiast wątpliwości, że świadczenie to jest wypłacane radnemu za udział w sesji rady gminy oraz w posiedzeniu komisji rady (por. *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. Bogdan Dolnicki, LEX 2010).

Tym samym, w ocenie organu nadzoru tak skonstruowany § 3 ust. 2 uchwały jest sprzeczny z istotą tego świadczenia. Zaznaczenia wymaga bowiem, że nie wypełnia delegacji z art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym sytuacja, w której radny zachowuje prawo do diety, gdy w danym miesiącu nie odbywa się żadna sesja rady, bowiem u radnego wówczas nie powstaje żadne uszczuplenie majątku, które należałoby mu zrekompensować. Podobnie w przypadku § 4 ust. 4 uchwały, ponieważ o ile Rada Gminy Kluki w § 4 ust. 1 i 2 prawidłowo określa zasady dot. obniżenia diety ryczałtowej za nieobecność radnego na sesji i posiedzeniu komisji, to już

uregulowanie zawarte w § 4 ust. 4 w praktyce stanowi próbę obejścia cytowanych wyżej regulacji zawartych w § 4 ust. 1 i 2 uchwały i czyni samą uchwałę wewnętrznym sprzeczną w tym zakresie. Ponadto należy wskazać że posiedzenia komisji oraz sesja rady mogą odbywać się w różnych dniach w miesiącu (w praktyce samorządowej jest to częsta sytuacja). W sytuacji w której radnego zabrakłoby i na komisji, i na sesji (a nie wykonuje innych obowiązków związanych z pełnieniem mandatu), wówczas nie spowodowałoby to u niego jakiegokolwiek uszczuplenia majątku, a zatem obniżenie wysokości diety powinno nastąpić w obu przypadkach.

W sytuacji, w której § 3 ust. 2 i § 4 ust. 4 przedmiotowej uchwały istotnie naruszają art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, będąc sprzecznym z istotą diety jako świadczenia kompensacyjnego, wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należało orzec jak na wstępie.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Wójt Gminy Kluki